

Podatki o plačah, njihovih razmerjih in realnem gibanju do avgusta 2012

Tabelo sestavljajo evrski zneski povprečnih bruto in neto plač, izračuni razmerij ter realnih indeksov bruto plač (predvsem v izbranih delih javnega sektorja), vse temelječe na podatkih Statističnega urada RS.

(nova klasifikacija oz. primerljiva prejšnja področja, oddelki, skupine, razredi in nacionalni podrazredi)	leto 2002	maj 2008	oktob. 2010	maj 2011		avg. 2012	avg. 2012	avg. 2012	avg. 2012
	razmerje plače do povpreč. plače v RS	razmerje plače do povpreč. plače v RS	razmerje plače do povpreč. plače v RS	razmer. plače do povpreč. plače v RS		razmerje plače do povpreč. plače v RS	bruto plače v evrih	realna rast bruto plače na avg. 2011 v %	neto plače v evrih
Slovenija – povprečje	100,0	100,0	100,0	100,0		100,0	1.513	-- 3,53	986
B rudarstvo	...	135,5	119,6	122,9		133,3	2.017	+ 2,4	1.289
C predelovalne dejavnosti	83,3	86,1	87,5	88,4		92,7	1.403	-- 1,5	925
D oskrba z elektriko, plinom in paro	...	132,7	133,0	135,9		144,0	2.178	-- 0,3	1.358
F gradbeništvo	...	84,8	82,6	81,1		80,2	1.213	-- 4,6	816
J 60 radijska in TV dejavnost	...	119,1	125,1	122,2		125,5	1.913	+ 0,4	1.211
K finančne in zavarovaln. dejavnosti	...	160,8	138,9	148,0		142,2	2.152	-- 1,0	1.322
M strokov., znanstv. in tehn. dejavnosti	...	121,6	116,9	114,2		114,9	1.739	-- 4,7	1.100
72 znanstv. raziskovalna in razvoj. dej.	157,9	144,2	137,1	136,0		139,6	2.112	-- 8,9	1.317
72.1 raziskov. v naravosl. in tehnologiji	158,6	144,7	136,9	136,7		142,1	2.149	-- 9,5	1.339
72.11 raziskovanje v biotehnologiji	113,1	110,1	114,9	106,8		110,6	1.673	-- 7,2	1.079
72.19 razisk. v drugem narav. in tehnol.	...	146,1	138,2	138,6		143,8	2.176	-- 0,3	1.353
72.2 raziskov. v družbosl. in human.	154,9	142,1	137,7	133,3		127,8	1.934	-- 7,2	1.212
O 84 jav. uprava, obramba, soc. varn.	127,6	120,1	120,5	118,6		114,4	1.731	-- 6,0	1.125
84.1 državna uprava...	...	126,0	126,8	123,9		119,7	1.811	-- 6,2	1.171
84.22 obramba	...	120,7	110,4	108,1		102,9	1.557	-- 6,9	1.028
84.23 sodstvo	142,8	123,2	124,3	121,3		120,1	1.818	-- 3,7	1.155
84.24 javni red in varnost	...	104,4	110,3	112,3		106,4	1.610	-- 6,6	1.067
P 85 izobraževanje	122,5	120,5	116,0	115,5		107,1	1.621	-- 7,7	1.063
85.1 predšolska vzgoja	94,3	93,4	89,2	87,7		82,9	1.254	-- 9,1	852
85.2 osnovne šole	118,1	120,5	115,7	115,3		106,5	1.612	-- 7,4	1.069
85.31 srednješolsko splošno izobraž.	131,8	130,7	125,4	126,0		116,1	1.756	-- 7,4	1.147
85.32 srednješol. poklicno in strok. iz.	128,8	132,6	127,4	127,4		118,2	1.788	-- 6,7	1.174
85.42 višješol. in visokošol. izobražev.	180,8	151,1	155,3	156,3		145,7	2.204	-- 7,1	1.355
85.421 višješolsko izobraževanje	...	124,4	125,5	128,6		113,7	1.720	-- 8,7	1.108
85.422 visokošolsko izobraževanje	...	151,7	156,0	156,9		146,4	2.215	-- 7,1	1.361
85.52 izobr. na področju kult. in umetn.	112,2	116,1	112,5	111,0		98,7	1.493	-- 7,5	986
Q zdravstvo in socialno varstvo	...	106,8	117,1	116,0		112,4	1.700	-- 4,7	1.089
86.1 bolnišnična zdravstvena dejavnost	133,1	117,0	133,8	132,1		128,5	1.944	-- 4,4	1.216
86.2 zunajbolnišn. zdravstv. dejavnost	136,6	118,0	129,5	129,2		124,9	1.889	-- 4,2	1.193
87 social. varstvo z nastanitvijo	92,3	79,0	80,6	81,3		78,1	1.182	-- 4,9	812
88 socialno varstvo brez nastan.	...	89,2	95,9	94,7		92,4	1.399	-- 6,2	934
R kultura, razvedrilo, rekreacija	...	118,4	116,0	111,6		109,4	1.656	-- 6,3	1.074
90 kulturne in razvedrilne dejavnosti	123,5	102,8	112,8	110,7		107,5	1.627	-- 5,6	1.052
90.03 umetniško ustvarjanje	126,3	94,4	107,1	107,5		106,2	1.606	-- 4,2	1.041
90.04 obratov. objektov za kult. prired.	111,6	96,9	101,5	98,2		95,2	1.440	-- 7,3	947
91 knjižnice, arhivi, muzeji idr.	126,6	110,4	112,4	110,0		109,6	1.658	-- 5,0	1.085
91.01 knjižnice in arhivi	125,3	109,7	112,0	109,5		110,3	1.669	-- 5,6	1.092
91.011 knjižnice	124,3	109,7	110,8	108,2		109,6	1.658	-- 5,3	1.086
91.012 arhivi	131,7	110,1	118,5	116,9		115,0	1.740	-- 7,0	1.130
91.02 muzeji	126,7	111,2	117,3	113,5		111,9	1.694	-- 4,1	1.099
91.03 varstvo kulturne dediščine	142,0	113,7	111,1	108,1		107,7	1.629	-- 4,3	1.071
91.04 botanični in živalski vrtovi	112,3	108,1	104,0	106,0		102,5	1.551	-- 4,6	1.040
S 94.2 dejavnost sindikatov	...	163,1	159,9	160,7		162,8	2.464	-- 2,3	1.479
94.92 dejavnost političnih organizacij	...	131,7	121,1	116,7		109,2	1.651	-- 9,5	1.066

* Podatki o plačah so dostopni v elektronskih bazah podatkov Statističnega urada RS (SURS). Od podatkov o plačah za januar 2009 SURS te objavlja skladno z evropsko klasifikacijo, zaradi česar niso več mogoče popolnoma natančne prav vse starejše primerjave. Izbor podatkov, izračuni razmerij in realnih indeksov so moji. Nekatere starejše plačne primerjave je mogoče najti tudi na spletnih straneh Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije – SVIZ: www.sviz.si ter Konfederacije sindikatov javnega sektorja: www.konfederacija-sjs.si.

Včeraj je SURS objavil prve podatke o povprečnih plačah za september 2012: neto plače so se glede na predhodni mesec realno znižale za 2,4 %, v primerjavi s plačami za september 2011 pa kar za 3,8 %. V prvih devetih mesecih leta 2012 so bile povprečne bruto plače realno za 2,1 % nižje kot v lanskem prvem devetmesečju; ta padec znaša v zasebnem sektorju »le« 1,85 %, v javnem sektorju 2,8 % in v ožjem sektorju država kar 4,3 %. Podrobnejše podatke bo SURS objavil 26.11.2012.

V zgornji tabeli pa je prikazan širši izbor podatkov o povprečnih (bruto in neto) plačah za avgust 2012. V predzadnji koloni prikazani realni indeksi na povprečne plače za avgust 2011 v izbranih (pod)dejavnostih imajo - z vsega dvema izjemama - negativne predznake. Posebej velik realni padec plač so v letu dni doživeli zaposleni v večini javnih služb; vsaj dvakrat večjega zaposleni skoraj v vsej raziskovalni dejavnosti, skoraj v vsem izobraževanju, v delu kulture (kulturni domovi in arhivi) ter v političnih organizacijah. Bolje od državnega povprečja se je v tej primerjavi godilo rudarjem, zaposlenim v predelovalnih organizacijah, v energetiki, radio in TV dejavnosti, finančni in zavarovalni dejavnosti, v malem delu naravoslovno-tehnoloških raziskav ter v sindikatih. Med javnimi službami so na splošno še najmanj izgubili v zdravstvu, in sicer »le« dobre 4 %.

V nasprotju s pogosto prodajano (ne)resnico so v desetih letih plačne reforme **v javnem sektorju relativno** (tj. v primerjavi z vsakokratnim državnim povprečjem) skoraj vse te (pod) dejavnosti **vztrajno ali pa z občasnimi nihljaji izgubljale**, hkrati pa so pridobivali zaposleni v proizvodnih dejavnostih oz. v pravnih osebah zasebnega sektorja. Plače zaposlenih v družboslovju in humanistiki so bile tako npr. avgusta 2012 kar za 27,1 odstotne točko primerjalno nižje od razmerja iz leta 2002, v sodstvu za 22,7, v višjem in visokem šolstvu za 35,1, v umetniškem ustvarjanju za 18,8 in v varstvu kulturne dediščine za 34,3 odstotne točke nižje. Podrobnosti pokažejo razmerja v prvih petih kolonah tabele, kjer sem rdeče obarval najbolj izstopajoče podatke pri posameznih (pod)dejavnostih.

Podrobnejših pojasnil in komentarjev se tokrat vzdržim, saj so številke zgovorne same po sebi. Kot rečeno zgoraj pa se septembrski podatki za zaposlene še vnaprej slabšajo.

Janez Stergar, prof.zgod.
SVIZ - Inštitut za narodnostna vprašanja
16.11.2012